

Dosarul nr. 3ra-1031/2022
2-21008430-01-3ra-05102022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cvasniuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie,

c o n s t a t ă :

La 20 ianuarie 2021, Ion Cvasniuc a depus cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020 și deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1857/20 din 22 septembrie 2020 pe marginea cererii prealabile, obligarea stabilirii pensiei majorate în cuantum de 59 % din suma soldei, începând cu 26 august 2001, precum și obligarea efectuării achitării diferenței pensiei recalculată în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001.

În motivarea acțiunii înaintate, a invocat reclamantul că, a activat în perioada 27 iulie 1982 – 28 iunie 2001, în cadrul organelor afacerilor interne a Republicii Moldova. Iar în temeiul ordinului nr. 53 ef din 05 iulie 2001, serviciul în poliție, precum și contractul individual de muncă au încetat cu stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Totodată, comunică reclamantul că, Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă potrivit căruia vechimea în muncă pentru fixarea pensiei lui Ion Cvasniuc la 28 iunie 2001, constituia 21 ani 01 luni 12 zile. Iar astfel, în temeiul calculului i-a fost stabilită pensia în proporție de 53 % din cuantumul soldei.

Prin urmare relatează reclamantul că, la 29 octombrie 2018, Judecătoria Chișinău (sediul Centru), a pronunțat hotărârea, prin care a obligat Ministerul Afacerilor Interne să recalculeze vechimea în muncă pentru perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie, iar în consecință Inspectoratul de Poliție Bălți a eliberat

certificatul cu mențiunea „total vechimea în muncă cu avantaje constituie 23 ani 02 luni 25 zile”. Motiv din care, ulterior, Ion Cvasniuc, s-a adresat către organul teritorial de asigurări sociale cu cerere privind recalcularea pensiei în dependență de vechimea în muncă cu avantaje, însă, răspuns nu a parvenit, iar prin urmare s-a adresat către organul național de asigurări sociale care i-a comunicat că s-a efectuat recalcularea pensiei pentru vechime în muncă pentru o vechime de 23 ani 02 luni 25 zile, în proporție de 59 % din suma soldei primite în ultimul an de serviciu, a actualizat cuantumul pensiei prin indexările anuale, începând cu anul 2007-2020, prin prisma art. 51 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993. Iar prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020, i s-a refuzat în recalcularea pensiei deoarece cuantumul pensiei recalculate ar constitui 2994,32 de lei, cuantum mai mic decât cuantumul pensiei aflate în plată de 3042,58 de lei.

În acest context susține reclamantul că, deciziile organelor de asigurări sociale sunt ilegale și pasibile anulării, deoarece contravin art. 1, 13 lit. a), 14 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, iar din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei care la data de 26 august 2001 era Ministerul Afacerilor Interne, lui Ion Cvasniuc, i-a fost stabilită o pensie în mărime de 53 %, deși, urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 59 % din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici începând cu perioada 26 august 2001 și până în prezent. Or, în corespundere cu art. 50, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și art. 35 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, urma să stabilească pensia mărită începând cu 26 august 2001 și nu din 01 august 2019.

Prin hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Ion Cvasniuc.

Dispozitivul hotărârii din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată avocatului Roman Ocerednîi care acționează în interesele lui Ion Cvasniuc la data de 02 august 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. (f.d.81)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ion Cvasniuc, reprezentant de avocatul Roman Ocerednîi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. (f.d.96/98)

La 09 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin intermediul poștei electronice a expedit pentru notificare avocatului Roman Ocerednîi, care acționează în interesele lui Ion Cvasniuc, copia hotărârii motivate a primei instanțe, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.94/95), iar la 07 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ion Cvasniuc, reprezentant de avocatul Roman Ocerednîi a depus motivarea apelului. (f.d.106/112)

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Ion Cvasniuc, reprezentant de avocatul Roman Ocerednîi împotriva hotărârii din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă decizie prin care a fost admisă ca întemeiată acțiunea depusă de Ion Cvasniuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la obligarea emiterii actelor administrative individuale favorabile. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020 privind refuzul recalculării pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1857/20 din 22 septembrie 2020 cu privire la respingerea cererii prealabile. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Ion Cvasniuc pensia majorată și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001.

Pentru a pronunța această decizie instanța de apel verificând starea de fapt și de drept, în raport cu legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, a conchis că, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, adoptând o hotărâre, care vine în contradicție cu materialele cauzei, motiv din care instanța de apel va casa hotărârea primei instanțe.

Întru susținerea opiniei sale, Completul specializat al instanței de apel a invocă prevederile art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, aplicabil prin prisma art. 195 din Codul administrativ, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

În acest sens, Completul specializat al instanței de apel a relevat că prin hotărârea din 29 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a stabilit că, subdiviziunea în care a activat Ion Cvasniuc a fost entitate destinată pentru deținerea persoanelor și care cade sub incidența reglementărilor din pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, exercitându-și serviciu nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală, anterior izolatoare de detenție provizorie.

La fel, Completul specializat al instanței de apel a stabilit că prin hotărârea judecătorească nominalizată mai sus s-a stabilit că, ținând cont de faptul că, colaboratorii care efectuează în serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestare în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje calculându-i-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și având în vedere prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, motiv din care s-a declarat ca fiind ilegal răspunsul Inspectoratului de Poliție Bălți al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne nr. C-89/18 din 03 august 2018 și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne, să efectueze calcularea vechimii în muncă lui Ion

Cvasniuc, cu avantaje, cu calculare a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada 11 mai 1999 - 28 iunie 2001 (f.d.36-42).

Prin urmare, Completul specializat al instanței de apel ținând cont de faptul că, colaboratorii care efectuează în serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestare în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje calculându-i-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și având în vedere prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar, respectiv, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, prin decizia nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020, neîntemeiat a refuzat să-i recalculeze și să-i achite lui Ion Cvasniuc pensia majorată, ținând cont de vechimea stabilită, și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26.08.2001.

În acest context, Completul specializat al instanței de apel a conchis că prima instanța neîntemeiat a respins acțiunea în situația în care în ședința de judecată cu certitudine s-a stabilit existența temeiurilor ce duc la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, de a recalcula și achita lui Ion Cvasniuc pensia majorată și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001. Or, în caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantului va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantului asupra pensiei neprimite, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

De asemenea Completul specializat al instanței de apel a notat că din sensul art. 47 alin. (2) din Constituție, se deduce că dreptul la pensie, se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional. Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte articolul 54 alin. (4) din Constituție, care prevede că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 10 aprilie 2012, § 25.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a statuat că: „[...] un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată,

care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei”.

Deși principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr. 1 sunt aplicabile și în cazul pensiilor (Stummer v. Austria [MC], hotărârea din 7 iulie 2011, § 82), totuși, dispozițiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit quantum (Maggio și alții v. Italia, hotărârea din 31 mai 2011, § 55). În același timp, în cazul în care quantumul unui drept salarial [sau unei pensii stabilite] este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis Rasmussen v. Polonia, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerința să fie considerată drept compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

În acest context, Completul specializat al instanței de apel a menționat că prevederile art.2 și art.3 din Legea nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei.

Prin urmare, Completul specializat al instanței de apel a notat că argumentele intimetei Casa Națională de Asigurări Sociale urmează a fi respinse, or, prin lege, aceasta este obligată să-i recalculeze și să-i achite lui Ion Cvasniuc pensia majorată și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001, în caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantului va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantului asupra pensiei neprimite, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CtEDO.

Totodată, Completul specializat al instanței de apel a respins ca neîntemeiat argumentul intimetei precum că, vechimea în serviciu a intimatului nu urma a fi calculată cu avantaje, or, argumentul dat se combate prin prevederile normelor citate.

Declarativ, Completul specializat al instanței de apel a apreciat și argumentul intimatului precum că, recalcularea în cazul dat va duce la stabilirea unei pensii în quantum mai mic. Or, art.93 alin.(1) din Codul administrativ, indică că, Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

În aceste circumstanțe, Completul specializat al instanței de apel a constatat că susținerile lui Ion Cvasniuc, în cererea de apel, constituie temei de admitere a apelului, deoarece acestea se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel, având la bază cumulumul de probe, apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Corespunzător, Completul specializat al instanței de apel a notat că nu pot fi reținute argumentele intimetei/pârâte, care interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar concluzia primei instanțe privind netemeinicia pretențiilor formulate de către reclamant, este una neîntemeiată și rezultă din interpretarea eronată a situației de fapt cât și a normelor de drept.

Prin urmare, Completul specializat al instanței de apel a constatat că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat. Iar

astfel, se constată că concluziile instanței de fond sunt greșite, iar soluția adoptată-neîntemeiată, reieșind din interpretarea eronată a situației de fapt cât și a prevederilor legii.

În această ordine de idei, Completul specializat al instanței de apel luând în considerare cele menționate mai sus și având în vedere faptul că, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, dând o interpretare eronată a normelor de drept, a ajuns la concluzia de a casa integral hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii depuse de către Ion Cvasniuc, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020 și deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1857/20 din 22 septembrie 2020 pe marginea cererii prealabile, obligarea stabilirii pensiei majorate în cuantum de 59 % din suma soldei, începând cu 26 august 2001, precum și obligarea efectuării achitării diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001, anulând decizia nr. 02/2020/35941 din 12 august 2020 privind refuzul recalculării pensiei și răspunsul nr. C-1857/20 din 22 septembrie 2020 cu privire la respingerea cererii prealabile, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Ion Cvasniuc pensia majorată și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 26 august 2001.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice la 12 iulie 2022 a depus cerere de recurs nemotivată (f.d.138/140), iar la 28 octombrie 2022 (f.d.144/148), motivarea recursului împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și total nemotivată soluția instanței de apel prin care a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite lui Ion Cvasniuc pensia majorată și diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioadă anterioară, începând cu 26 august 2001, or, conform art. 51 alin. (2) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, recalcularea pensiilor pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

A mai menționat că, ipotetic, chiar și în cazul în care pensia recalculeată era să fie mai mare decât cuantumul pensiei aflate în plată, diferența pensiei recalculate urma să fie plătită doar pentru 12 luni precedente datei depunerii cererii de reexaminare conform normelor menționate supra și nicidecum din momentul stabilirii pensiei cum a dispus instanța de apel.

Adițional, a comunicat că urmare abrogării alin. (2) din art. 16 a Legii nr. 1544/1993, la data de 01 ianuarie 2021, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți

din oficiu a reexaminat pensia intimatului, astfel, recalculând pensiei începând cu data stabilirii inițiale a pensiei din data de 28 iunie 2001, în cuantum de 59% din suma soldei și o vechime în muncă de 23 ani 03 luni, a actualizat pensia prin indexare pentru anii 01 aprilie 2007- 01 aprilie 2020, cât și prin majorarea acesteia cu 135 de lei la data de 01 ianuarie 2021, respectiv cuantumul nou al pensiei achitate intimatului începând cu data de 01 ianuarie 2021 este de 3144,09 de lei. Or, art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544/1993, prevede că dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi, iar în cazul din speță din data intrării în vigoare a modificărilor operate în art. 16 alin. (2) din prezenta lege.

În concluzie, a invocat recurenta faptul că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și prin urmare solicităm instanței de recurs admiterea cererii de recurs în sensul formulat, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 iunie 2022, în ședință publică. (f.d.124/125)

Totodată, din actele dosarului se atestă că, dispozitivul deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice la 21 iunie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. (f.d.137)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2022, a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice la 30 septembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. (f.d.141)

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat, cât și motivarea recursului în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 01 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat pentru notificare prin intermediul oficiului poștal în adresa lui Ion Cvasniuc, iar reprezentantului acestuia avocatul Roman Ocerednîi, prin intermediul poștei electronice, copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii

referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.153). Însă, până la examinarea recursului nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referințe referitor la argumentele recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca -Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru